

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні технології фінансового менеджменту

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь магістр

Розробник Олексій Томілін, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, доцент

Гарант: Олексій Зоря, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, доцент

Назва навчальної дисципліни	СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
Назва структурного підрозділу	кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Томілін Олексій , д.е.н., доцент Контакти: каб. 7 (флігель) E-mail: oleksiy.tomilin@pdaa.edu.ua тел.: (099)73-503-73 сторінка викладача: https://scholar.google.com.ua/citations?user=8s25reMAAAAJ&hl=ru&authuser=1
Рівень вищої освіти	Другого рівня вищої освіти
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Заплановані результати навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни Сучасні технології фінансового менеджменту є формування глибоких знань закономірностей розвитку сучасної економіки і загальних принципів поведінки підприємств в умовах ринку; дати магістрам теоретичні знання в галузі управління фінансами, навчити студентів теоріям і практичним методам і принципам ведення фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах ринкової економіки, ознайомити з сучасними фінансовими інструментами, використовуваними в національній і світовій практиці, сформувати логіку прийняття управлінських рішень в сфері фінансової діяльності, відповідних загальної стратегії розвитку підприємства.

Основні завдання вивчення дисципліни Сучасні технології фінансового менеджменту: придбання системного уявлення про фінанси підприємств, методи та інструменти їх регулювання; отримання системного управління про фінансовий менеджмент як галузі економічної науки і її проблеми; вивчення методів і прийомів фінансового регулювання діяльності підприємства; придбання навичок обґрунтування управлінських рішень по окремих (типовим) фінансовим завданням.

Компетентності:

загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

спеціальні (фахові, предметні):

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і технологія фінансового менеджменту
Тема 2. Теоретичні основи управління фінансами компанії
Тема 3. Місце і роль ефективного менеджменту в діяльності організації
Тема 4. Організаційні основи фінансового менеджменту на підприємстві
Тема 5. Сучасні технології фінансового управління як запорука підвищення ефективності управління фінансами на підприємствах
Тема 6. Технології управління активами підприємства
Тема 7. Технології управління капіталом підприємства
Тема 8. Технологія прийняття управлінських рішень в системі фінансового менеджменту
Тема 9. Організація інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитною системою
Тема 10. Інноваційні технології і фінансовий менеджмент в сучасних ринкових умовах господарювання
Тема 11. Технологія управління фінансовими ризиками на підприємстві

Трудоємність:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0

Форма семестрового контролю – залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Структура (зміст) навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання

Тема, зміст	Форма діяльності (заняття), кількість годин		Види діяльності здобувачів вищої освіти	Оцінювання (кількість балів)
	лекція	практичне заняття		
Тема 1. Сутність і технологія фінансового менеджменту 1. Еволюція і значення фінансового менеджменту в сучасних умовах. 2. Технологія рішення проблем фінансового менеджменту. 3. Поняття і значення інформаційних технологій у фінансовому менеджменті.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 2. Теоретичні основи управління фінансами компанії 1. Поняття, цілі, об'єкти і суб'єкти управління фінансами. 2. Роль і сутність фінансового управління на підприємстві. 3. Бюджетування як інструмент підвищення ефективності фінансового управління. 4. Сертифікація продукції – основний механізм ефективного управління фінансами підприємства.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 3. Місце і роль ефективного менеджменту в діяльності організації 1. Поняття і сутність ефективності менеджменту. 2. Ефективність менеджменту та шляхи її підвищення. 3. Особливості ефективності менеджменту в діяльності організації. 4. Основні поняття предметної області інформаційних систем та технологій в менеджменті. 5. Визначення інформаційних технологій. 6. Поняття комп'ютерної інформаційної технології.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 4. Організаційні основи фінансового менеджменту на підприємстві 1. Організація фінансового менеджменту. 2. Постановка фінансового менеджменту на підприємстві: предмет і цілі управління. 3. Роль інформаційних систем в управлінні сучасними організаціями. 4. Проблеми і перспективи розвитку сучасного фінансового менеджменту.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 5: Сучасні технології фінансового управління як запорука підвищення ефективності управління фінансами на підприємствах 1. Система управління фінансовими ресурсами організації. 2. Сучасні фінансові технології управління підприємством. 3. Інформаційне забезпечення і основні показники управління фінансами підприємства. 4. Класифікація інформаційних систем управління.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 6. Технології управління активами підприємства 1. Технологія управління. Основна функція технології управління. 2. Сутність системи управління активами підприємства. Класифікація оборотних активів. 3. Управління основними засобами. 4. Управління оборотними активами. 5. Управління поточними активами і поточними пасивами.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 7. Технології управління капіталом підприємства 1. Сутність капіталу підприємства та його класифікація. 2. Технологія управління капіталом. 3. Технології управління інтелектуальним капіталом на підприємстві.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 8. Технологія прийняття управлінських рішень в системі фінансового менеджменту 1. Технологія прийняття управлінських рішень.	2	3	- опитування; - виконання вправ на	2 3

2. Технологія і моделі процесу розробки управлінських рішень. 3. Технологія прийняття управлінських рішень в системі фінансового менеджменту. 4. Компоненти систем підтримки прийняття рішень. 5. Інтелектуальні системи прийняття рішень.			практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	
Тема 9. Організація інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитною системою 1. Значення інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитної діяльності. 2. Організація інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитною сферою. 3. Інформаційний ринок та технології. 4. Інформаційна система управління фінансами, бухгалтерського обліку	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 10. Інноваційні технології і фінансовий менеджмент у сучасних ринкових умовах господарювання 1. Інформатизація управління. Інформаційні системи управління. 2. Інноваційні технології і фінансовий менеджмент в сучасних ринкових умовах господарювання 3. Життєвий цикл інформаційної системи 4. Ефективність впровадження і використання інформаційних систем	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Тема 11: Технологія управління фінансовими ризиками на підприємстві 1. Загальна характеристика ризиків і їх класифікація. 2. Політика запозичень на основі фінансового ризику. 3. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.	2	3	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 3
Усього годин	16	24		
Розв'язування тестів (теми 1-11)				30
Контрольна робота (теми 1-11)				8

Структура (зміст) навчальної дисципліни для студентів заочної форми навчання

Тема, зміст	Форма діяльності (заняття), кількість годин		Види діяльності здобувачів вищої освіти	Оцінювання (кількість балів)
	лекція	практичне заняття		
Тема 1. Сутність і технологія фінансового менеджменту 1. Еволюція і значення фінансового менеджменту в сучасних умовах. 2. Технологія рішення проблем фінансового менеджменту. 3. Поняття і значення інформаційних технологій у фінансовому менеджменті.	2	2	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 2
Тема 2. Теоретичні основи управління фінансами компанії 1. Поняття, цілі, об'єкти і суб'єкти управління фінансами. 2. Роль і сутність фінансового управління на підприємстві. 3. Бюджетування як інструмент підвищення ефективності фінансового управління. 4. Сертифікація продукції – основний механізм ефективного управління фінансами підприємства.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 3. Місце і роль ефективного менеджменту в діяльності організації 1. Поняття і сутність ефективності менеджменту. 2. Ефективність менеджменту та шляхи її підвищення. 3. Особливості ефективності менеджменту в діяльності організації. 4. Основні поняття предметної області інформаційних систем та технологій в менеджменті. 5. Визначення інформаційних технологій. 6. Поняття комп'ютерної інформаційної технології.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 4. Організаційні основи фінансового менеджменту на підприємстві 1. Організація фінансового менеджменту. 2. Постановка фінансового менеджменту на підприємстві: предмет і цілі управління.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях;	-

3. Роль інформаційних систем в управлінні сучасними організаціями. 4. Проблеми і перспективи розвитку сучасного фінансового менеджменту.			- виконання індивідуальних завдань	
Тема 5: Сучасні технології фінансового управління як запорука підвищення ефективності управління фінансами на підприємствах 1. Система управління фінансовими ресурсами організації. 2. Сучасні фінансові технології управління підприємством. 3. Інформаційне забезпечення і основні показники управління фінансами підприємства. 4. Класифікація інформаційних систем управління.	2	2	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 2
Тема 6. Технології управління активами підприємства 1. Технологія управління. Основна функція технології управління. 2. Сутність системи управління активами підприємства. Класифікація оборотних активів. 3. Управління основними засобами. 4. Управління оборотними активами. 5. Управління поточними активами і поточними пасивами.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 7. Технології управління капіталом підприємства 1. Сутність капіталу підприємства та його класифікація. 2. Технологія управління капіталом. 3. Технології управління інтелектуальним капіталом на підприємстві.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 8. Технологія прийняття управлінських рішень в системі фінансового менеджменту 1. Технологія прийняття управлінських рішень. 2. Технологія і моделі процесу розробки управлінських рішень. 3. Технологія прийняття управлінських рішень в системі фінансового менеджменту. 4. Компоненти систем підтримки прийняття рішень. 5. Інтелектуальні системи прийняття рішень.	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 9. Організація інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитною системою 1. Значення інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитної діяльності. 2. Організація інформаційних технологій в управлінні фінансово-кредитною сферою. 3. Інформаційний ринок та технології. 4. Інформаційна система управління фінансами, бухгалтерського обліку	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 10. Інноваційні технології і фінансовий менеджмент у сучасних ринкових умовах господарювання 1. Інформатизація управління. Інформаційні системи управління. 2. Інноваційні технології і фінансовий менеджмент в сучасних ринкових умовах господарювання 3. Життєвий цикл інформаційної системи 4. Ефективність впровадження і використання інформаційних систем	-	-	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	-
Тема 11: Технологія управління фінансовими ризиками на підприємстві 1. Загальна характеристика ризиків і їх класифікація. 2. Політика запозичень на основі фінансового ризику. 3. Управління фінансовими ризиками на підприємстві.	2	2	- опитування; - виконання вправ на практичних заняттях; - виконання індивідуальних завдань	2 2
Усього годин	6	6		
Розв'язування тестів (теми 1-11)				30
Контрольна робота (теми 1-11)				25

**Шкала оцінювання контрольних робіт
Денна форма навчання**

Ситуаційні, розрахункові (розрахункова частина)	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання (1 шт.)	0-3	<p>3 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розуміння застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>2 бали – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень знань та розуміння теоретичних управлінські навичок у сфері фінансів, банківської справи та страхування, вміння обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>1 бал – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Практичне завдання (1 шт.)	0-5	<p>5 балів – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв’язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв’язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розуміння застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>3-4 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв’язування практичної ситуації у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв’язання задачі, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо знань та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1-2 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв’язування практичної ситуації у випадку наявності суттєвих помилок у розв’язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з курсу Сучасні технології менеджменту;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленої розв’язаної задачі.</p>

Шкала оцінювання контрольних робіт

Заочна форма навчання

Ситуаційні, розрахункові (розрахункова частина)	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання (1 шт.)	0-10	<p>10 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку повного та чіткого його розкриття, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розумінь застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>5-9 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності окремих недоліків чи неточностей у відповіді на теоретичне питання, що свідчить про середній рівень знань та розумінь теоретичних управлінські навичок у сфері фінансів, банківської справи та страхування, вміння обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>1-4 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку наявності суттєвих недоліків у відповіді чи фрагментарному розкритті теоретичного питання, що свідчить про наявність фрагментарних знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує за кожне теоретичне питання у випадку відсутності відповіді (правильної) на теоретичне питання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>
Практичне завдання (1 шт.)	0-15	<p>15 балів – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку повністю правильної методики розв'язання, відсутності помилок в арифметичних розрахунках та належного її оформлення, що свідчить про високий рівень знань щодо знань та розумінь застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>7-14 балів – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності арифметичних помилок чи недоліків у оформленні методики розв'язання задачі, що свідчить про середній рівень здатності використовувати знання й практичні навички щодо знань та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів;</p> <p>1-6 бали – здобувач вищої освіти отримує за виконання задачі чи розв'язування практичної ситуації у випадку наявності суттєвих помилок у розв'язуванні задачі, що свідчить про наявність фрагментарних знань з курсу Сучасні технології менеджменту;</p> <p>0 балів – здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленої розв'язаної задачі.</p>

Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
2. Балашов В.Г. Технологии повышения финансового результата: практика и методы / В.Г. Балашов, В.А. Ириков. М.: МЦФЭР, 2006. 670 с.
3. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И.А. Бланк. Киев: Ника-Центр; Эльга, 2003. 496 с. («Энциклопедия финансового менеджера». Вып. 4).
4. Бланк И.А. Антикризисное финансовое управление предприятием. Киев: Эльга; Ника-Центр, 2006. 672 с.
5. Гершун А. Технология сбалансированного управления / А. Гершун, М. Горский. М.: Маг Консалтинг, 2006. 413 с.
7. Інформаційні системи в менеджменті: підручник / В. О. Новак, Ю. Г. Симоненко, В. П. Бондар, В. В. Матвеев. 2-ге вид. К.: Каравела, 2010. 536 с.
8. Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів: навч. посібник / О. М. Томашевський, Г. Г. Цегелик, М. Б. Вітер, В. І. Дубук. К.: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
9. Ковалев В.В. Управление финансовой структурой фирмы: Учеб.-практ. пособие / В.В. Ковалев. М.: ТК Велби; Проспект, 2007. 256 с.
10. Матвієнко О.В., Цивін М.Н. Інформаційне забезпечення державного управління: Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 152 с.

Допоміжні

11. Новак В.О., Симоненко Ю.Г., Бондар В.П., Матвеев В.В. Інформаційні системи в менеджменті: Підручник. К.: Каравела, 2008р. 616 с.
12. Новаківський І.І. Інформаційні системи в менеджменті: системний підхід. Навчальний посібник / І. І. Новаківський, І. І. Грибик, Т. В. Федак. Друге видання, перероблене і доповнене Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. 260 с.
13. Оліфіров О. В. Інформаційні системи і технології підприємства: навч. посібник / О. В. Оліфіров, Н. М. Спіцина, Т. В. Шабельник. Донецьк: ДонНУЕТ, 2010. 312 с.
14. Пістунов І. М. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах: навч. посібник / І. М. Пістунов, Т. В. Борщ. К.: Центр учбової літератури, 2013. 234 с.
15. Плєскач В. Л. Інформаційні системи і технології на підприємствах: підручник / В. Л. Плєскач, Т. Г. Затонацька. К.: Знання, 2011. 718 с.
16. Ситник В. Ф. Системи підтримки прийняття рішень: Навч.-метод. посібник / В. Ф. Ситник, І.В. Гордієнко. К.: КНЕУ, 2004. 427 с.
17. Твердохліб М.Т. Інформаційне забезпечення менеджменту: Навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. та перероб. К.:КНЕУ, 2002р. 224 с.
18. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник / І.А.Бігдан, Л.І. Лачкова, В.М. Лачкова, О.В. Жилиякова. Х.: ХДУХТ, 2017. 197 с.
19. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с.
20. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.]. Львів: „ГАЛИЧ-ПРЕС”, 2017. 236 с.
21. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.]. Житомир: ЖНАЕУ, 2014. 478 с.
22. Фінансовий менеджмент: підручник / Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О. М. Віленчук [та ін.]. Житомир: ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
23. Фінансовий менеджмент: підручник/О.А. Кнейслер, О.Р.Квасовський, О.Ю. Ніпіаліді; за ред. д-ра екон. наук професора Кнейслер О.В. Тернопіль: Вид-во „Економічна думка”. 2018. 478 с.
24. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. для сам. ост. вивч. дисц. /А.М. Поддєрьогін, Л.Д. Буряк, Н.Ю.Калач та ін. К.: КНЕУ, 2001. 294 с.
25. Фінансовий менеджмент [Текст]: навчальний посібник / за заг. редакцією д-ра екон. наук І. О. Школьник та канд. екон. наук В. М. Кремень [І. О. Школьник, В. М. Кремень, С. М. Козьменко та ін.]. Суми, 2014. 427 с.
26. Финансовый менеджмент: учебник для вузов / ред.: Н. И. Берзон, Т. В. Теплова. М.: КНОРУС, 2013. 656 с.
27. Финансовый менеджмент. Финансовое планирование: учебное пособие / П. Н. Брусов, Т. В. Филатова. 2-е изд., стер. М.: КНОРУС, 2013. 232 с.
28. Финансовый менеджмент. Проблемы и решения: учебник для вузов / ред. А. З. Бобылева. М.: Юрайт, 2011. 903 с.
29. Фридаг Хервиг Р. Сбалансированная система показателей: Руководство по внедрению: Пер. с нем. М. Реш / Хервиг Р. Фридаг, Вальтер Шмидт. М.: Омега-Л, 2006. 266 с.
30. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент. Підручник. К. Знання, 2006. 439 с.
31. Controlling strategy management, accounting, and performance measurement. Oxford: Oxford University Press, 2005. 191 p.

www.intuit.ru
<http://elbib.in.ua/avtomatizirovannyye-informatsionnyie-tehnologii.html>
http://eprints.kname.edu.ua/17149/1/Inform_systems_et_technologies_Ochrimenko.pdf
<http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/28963/1/Курс%20лекцій%20Платформи%20корпоративних%20інформаційних%20систем.pdf>
<http://ism.flybb.ru/topic137.html>
http://ktmsh.at.ua/personal/Krasnopolska/ISTKD/Lecture_2.pdf
<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/313/3.pdf>
<http://library.if.ua/book/94/6491.html>
<http://metod.onat.edu.ua/metod/download/318/ua>